

Aan mevrouw S.A.M. Kaag en de heer M. Rutte
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

BETREFT Besluit biograndstoffen voor warmte

DEN HAAG 6 juli 2021

E-MAIL

info@klimaatakkoord.nl

ONS KENMERK 21.76930

BIJLAGE(N)

Geachte mevrouw Kaag, geachte heer Rutte,

In mijn voorjaarsbrief¹ van 31 maart jongstleden heb ik de informateur namens de voorzitters van het Voortgangsoverleg Klimaatakkoord geïnformeerd over de cruciale keuzes die er in het klimaatbeleid voorliggen in de kabinetsformatie. Recente besluitvorming van het demissionaire kabinet nopen ons tot een aanvulling hierop. Nu u gezamenlijk een aanzet tot een regeerakkoord schrijft, richt ik me graag rechtstreeks tot u beiden.

Het betreft het beleid rond de inzet van biograndstoffen in het algemeen en voor lage temperatuurwarmte in het bijzonder. De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat heeft op 9 juni 2021 in een brief² aan de Tweede Kamer medegedeeld dat het kabinet, in navolging van de aangenomen motie van Esch³, heeft besloten de SDE++ 2021 die dit najaar start, niet open te stellen voor lagetemperatuur-warmtetoepassingen van houtige biograndstoffen. Dit besluit komt voor de partijen van het Klimaatakkoord als een verrassing, temeer omdat het voor deze toepassingen te ontwikkelen afbouwpad door de Kamer controversieel is verklaard en er dus geen volwaardig debat heeft kunnen plaatsvinden.

Om de klimaatopgave te realiseren, is de inzet van veel opties en technieken noodzakelijk. Ook de inzet van duurzame biograndstoffen is daarbij onmisbaar. De heer Samsom was afgelopen 23 juni in de technische briefing in de Tweede Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat over het "Fit for 55"-pakket van de Europese Commissie glashelder over het belang van de inzet van biograndstoffen voor de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire economie. In deze transitie zien we dat sommige toepassingen van biograndstoffen moeten worden opgebouwd (denk aan inzet in de chemie en voor (bouw)materialen), andere dienen als overbrugging (bijvoorbeeld biobrandstoffen voor zwaar wegtransport en lucht- en scheepvaart) en weer andere moeten worden afgebouwd (waaronder elektriciteitsproductie). Sinds het SER-

---

¹ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2021/03/31/voorjaarsbrief-voortgangsoverleg>

² [Kamerbrief uitvoering motie stoppen subsidies houtige biograndstoffen](#)

³ Kamerstuk 30 175, nr. 372

advies 'Biomassa in balans'⁴, dat in het kader van het Klimaatakkoord is opgesteld, bestaat er brede overeenstemming dat ook de toepassing van biograndstoffen voor lage temperatuurwarmte moet worden afgebouwd. Dit geldt ook voor de subsidies. Tegen de achtergrond van een beperkte beschikbaarheid van duurzame biograndstoffen stelt dit SER-advies dat het kabinet keuzes moet maken voor effectieve en efficiënte inzet van waardevolle biograndstoffen op basis van echte CO₂-winst. Voor een zorgvuldig afbouwpad dient rekenschap te worden gegeven van de noodzaak van een consistent en samenhangend pakket aan maatregelen. Het Voortgangsoverleg constateert dat in de recente besluitvorming vier aspecten onvoldoende lijken te zijn meegewogen:

1. Om de klimaatdoelen (in de gebouwde omgeving en de glastuinbouw) in beeld te houden dient de afbouw van de warmte-optie op basis van biograndstoffen gepaard te gaan met de opbouw van betaalbare en schaalbare alternatieven waarmee die doelen dan alsnog worden gerealiseerd.
2. Voor warmteproductie in pieklast zijn wezenlijk minder alternatieven beschikbaar dan voor productie in basislast. Daarom wordt de inzet in pieklast in het SER-advies 'Biomassa in balans' benoemd als een mogelijke overbruggingstoepassing voor bepaalde situaties, zoals voor bestaande warmtenetten.
3. De SER adviseert afbouw van laagwaardige toepassingen van biograndstoffen in het licht van een voor de energie- en materialentransitie noodzakelijke opbouw van de inzet van deze grondstoffen voor hoogwaardige toepassingen.
4. Voor de energietransitie en het uitwerken van de afspraken in het Klimaatakkoord is het voor bedrijven, investeerders, natuur en milieuorganisaties en decentrale overheden essentieel dat een overheid betrouwbaar is en ook haar deel van de afspraken nakomt.

Het recente besluit van het kabinet (in navolging van de aangenomen motie van Esch) om de SDE++ 2021 niet open te stellen voor lagetemperatuur-warmtetoepassingen van houtige biograndstoffen lijkt aan de vier genoemde aspecten van een consistent en samenhangend pakket aan maatregelen voorbij te gaan, met een drietal gevolgen voor het transitieproces naar een klimaatneutrale en circulaire economie:

1. Het PBL concludeert dat de klimaatdoelen buiten bereik dreigen te raken⁵;
2. TNO concludeert dat de kosten van de transitie substantieel oplopen⁶;
3. Onzorgvuldige besluitvorming over de inzet van biograndstoffen leidt tot onzekerheid voor sectoren waar de inzet van biograndstoffen een noodzakelijke voorwaarde is voor de verduurzaming van onze economie, met hierdoor een tweede-orde risico op het niet halen van doelen en hogere kosten.

Uiteraard is de besluitvorming aan het kabinet en de Kamer, maar toch hecht het Voortgangsoverleg eraan deze consequenties te benoemen. Om met elkaar de complexe puzzel van het Klimaatakkoord te leggen, is het cruciaal dat het kabinet een scherp oog houdt voor de onderlinge samenhang tussen de puzzelstukjes, dat alternatieven voldoende voorbereid worden voordat een van de puzzelstukjes wordt weggehaald en dat alles in voldoende samenspraak met andere betrokken partijen in het Klimaatakkoord.

---

⁴ SER (2020). *Biomassa in balans. Een duurzaamheidskader voor hoogwaardige inzet van biograndstoffen.*

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2020/12/31/advies-uitfasering-houtige-biograndstoffen-voor-warmtetoepassingen/bijlage-2-tno-advies-uitfasering-houtige-biograndstoffen-voor-warmtetoepassingen.pdf>

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2021/05/31/alternatieven-voor-warmtelevering-bij-uitfasering-houtige-biograndstoffen-inzicht-in-kosten/bijlage-1-tno-rapport-alternatieven-voor-warmtelevering-in-de-gebouwde-omgeving-en-glastuin.pdf>

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Voortgangsoverleg Klimaatakkoord

c.c.:

de heer W.B. Hoekstra, minister van financiën,
mevrouw K.H. Ollongren, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
mevrouw C.J. Schouten, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
mevrouw S. van Veldhoven, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
mevrouw D. Yeşilgöz-Zegerius, staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.